

Příběhy lidí na útěku

JAK AUSTRÁLIE ZACHÁZÍ S UPRCHLÍKY/CEMI (str. 3-5)

Amnesty International zmapovala, v jakých podmínkách žijí uprchlíci, které Austrálie umísťuje do detenčních táborů v Tichomoří. Jedním z takových míst je ostrov Manus patřící Papue Nové Guinei. V listopadu 2017 tu policie násilím přestěhovala uprchlíky do nového centra Lorengau, které je nedostatečně vybavené i zabezpečené. Uprchlíci nadále nemají přístup k adekvátní lékařské péči a jsou terčem násilí ze strany policie i armády. S podobnými problémy se potýkají i v hlavním městě ostrova Port Moresby.

SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ MIGRANTŮ/EK A UPRCHLÍKŮ/IC (str. 6)

Sexuální násilí a zneužívání bohužel tvoří nedílnou část cesty za bezpečím mnoha žen. Amnesty International mluvila s mnoha ženami, které byly při útěku převaděči a zločineckými skupinami znásilněny či jinak sexuálně zneužívány. Ženy, které nebyly schopny zaplatit výkupné, byly v některých případech za své propuštění či možnost pokračovat v cestě nuceny k sexu.

SYRŠTÍ UPRCHLÍCI/CE V LIBANONU (str. 7-9)

Libanon je zemí, která poskytla útočiště již na 1,2 milionu syrských uprchlíků. Se čtyřmi a půl miliony obyvatel je tak zemí, která má největší hustotu uprchlíků v poměru k domácímu obyvatelstvu a tento počet je tak obrovskou zátěží pro celou zemi a její infrastrukturu.

UNIKAL PŘED KULKAMI, JEN ABY BYL ZATČEN V ŘECKU (str. 10-11)

Noori, jedenadvacetiletý uprchlík ze Sýrie, pochází z lékařské rodiny. Studoval, aby se stal zdravotním bratrem a mohl pomáhat lidem. Zbývalo mu osm měsíců do praxe, když byla nemocnice, ve které studoval, bombardována. Nemohl pokračovat ve studiích a utekl do Evropy, kde se však ochrany nedočkal.

OBRÁCENÁ CESTA: Z ŘECKA DO IRÁKU (str. 12)

Rodina prchala před konfliktem v Sýrii a od roku 2012 žila v Erbilu (Irák). Rodina se však necítila v bezpečí ani v Iráku, jelikož se v jejich regionu objevila ozbrojená skupina Islámský stát. Rozhodli se tak hledat ochranu v Evropě – navzdory tomu, že věděli, že cesta do Evropy je velmi nebezpečná. Poté, co byli navraceni do Turecka, jim nezbylo než vrátit se do Iráku.

ZNIČENÁ RODINA: PŘÍPAD YASMIN, AMIRA A DARIA (str. 13-14)

Amir byl jeden z mála uprchlíků, kterým se podařilo získat lékařské zprávy celé rodiny. Stovky stran lékařských zpráv, které Amnesty International přečetla, vykreslují devastující obraz zdravé, šťastné rodiny, která doufala ve vybudování bezpečné budoucnosti v Austrálii, a její pomalý rozklad.

ŘETĚZOVÉ NAVRACENÍ IRÁCKÝCH UPRCHLÍKŮ Z BULHARSKA A ŘECKA DO TURECKA (str.15-16)

24-letý Jezíd Z. vypráví příběh své rodiny, která na strastiplné pouti z Iráku, kde jezidskou komunitu pronásleduje Islámský stát, zažila strašné věci. Dosáhli Bulharska, ale nebyli tam vítáni a čekal je návrat do Turecka a dále do Iráku. Cestou ztratili člena rodiny i všechny naděje a iluze.

PŘEMĚNA LIDÍ NA ZISK (str.17-19)

Kvůli nedostatku práce a možností, jak si zajistit příjem, se miliony Nepálců vydávají hledat práci jinde. V letech 2015–2016 opustilo zemi přes 400 000 Nepálců a Nepálek, aby se připojili k milionům nepálských migrantů, kteří už pracují ve více než 100 různých zemích. V zahraničí se však s nepálskými migranty zachází jako s podhodnoceným a jednorázovým zbožím, čímž je podkopávána jejich možnost uplatňovat základní lidská a pracovní práva.

ŽADATELÉ O AZYL VRÁCENÍ Z EVROPY DO AFGHANISTÁNU (str.20-21)

Téměř 10 000 Afghánců bylo v roce 2016 nuceně navraceno z Evropy zpět do Afghanistanu, kde jim hrozí mučení, únosy a smrt. Míra úmrtí civilistů v zemi, kde stále probíhá ozbrojený konflikt, byla přitom ve stejném období na své nejvyšší úrovni. O své smutné příběhy plné strachu a utrpení se s Amnesty podělilo několik Afghánců.

Jak Austrálie zachází s uprchlíky a žadateli o azyl v Papui-Nové Guineji

Austrálie odmítá, aby migranti a uprchlíci vkročili na její břehy, a proto k jejich umístění využívá tábory na ostrovech v Tichomoří. Na jejich správě spolupracuje s místní vládou. Následující příběhy popisují zážitky migrantů a uprchlíků z táborů na ostrově Manus patřícímu Papue-Nové Guinei. Na podzim 2017 byli obyvatelé táborů násilně přesunuti do jiných lokalit, kde se v řadě případů setkali s násilím ze strany místních usedlíků i ze strany bezpečnostních sil. Mezi tyto nové tábory patří nechvalně známé Lorengau. Migranti se potýkají s problémy i při cestách do hlavního města ostrova Port Moresby.

JOINUL ISLAM, LORENGAU, MANUS

„Jsem z Bangladéše. Jmenuji se Joinul Islam. Je mi 42 let. Už 5 let jsem na útěku. Protože v mojí zemi není bezpečno, přišel jsem do Austrálie, na Velikonoční ostrov, odkud mě poslali do Papui Nové Guinei (dále jen PNG). Do Lorengau nepůjdu, protože to je velmi nebezpečné místo. Před třemi měsíci mi v Lorengau někdo pořezal ruku. Vzali mi mobil a peníze. Je to velmi nebezpečné místo.... Nechci jít do Lorengau. Přišel jsem si jen nakoupit na trh. Venku na mě nějaký místní lidé promluvili. Řekli mi: „Dej mi svůj telefon a peníze.“ Nedal jsem jim je. A tak mi pořezali ruku, pak jsem upadl. V nemocnici mi řekli: „Vaše zranění je velmi nebezpečné.“ Poslali mě do města Lombrum. A potom mě zase poslali do Port Moresby. Tam mi ruku zašili, uvnitř mám tyč a šroub, takže teď s rukou hýbat nemohu. Možná už je to tři měsíce (co nemohu pohnout s rukou). Oni (australské úřady) nikdy nic nedají. Žádné léky. Žádné léky na bolest. V noci nemohu spát. Každou noc se ptám na léky, ale pokaždé řeknou ne. Nemají pro mě nic. Chtěl bych jít do Austrálie. Chtěl bych mít bezpečný život. Nový Zéland. Jakákoli země. Každý si zaslouží život. Každý.”

Když jsme se Joinula zeptali, jestli toto násilí nahlásil policii, řekl, že to není „moje země. Policie mě poslouchat nebude.“ Řekl, že zranění bylo již několik, ale policie s tím nic nedělá. Dodal, že nyní už všude chodí se svými kamarády (v době, kdy mluvil s Amnesty International, byl se svými dvěma kamarády z Bangladéše, kteří také žádali o azyl) a do města chodí jen tehdy, když si potřebuje koupit jídlo.

UPRCHLÍK V PORT MORESBY OKRADEN A V OHROŽENÍ

Idris, sudánský uprchlík v Port Moresby, Amnesty International řekl, že na něj zaútočili, okradli ho a vyhrožovali mu, a to hned ve třech různých případech. První útok se stal v říjnu v Port Moresby, když byl na cestě. Řekl, že cestující v autobuse na něj zaútočili. Začali ho dusit, dokud neomdlel. Když se probрал, jeho taška a telefon byly pryč. V autobuse zůstal jen on a řidič, který řekl, že ty, kteří ho okradli, nezná. Idris událost policii nenahlásil, protože už se s ní dříve dostal do potíží. Policie mu řekla, že „nemáte právo být v PNG“ a chtěli po něm peníze. Když byl Idris okraden podruhé, šel na trh se svým kamarádem pro trochu zázvoru na bolesti břicha. Napadli ho čtyři lidé - jeden ho popadl zezadu, zatímco ostatní vzali jeho telefon a utekli. Idris byl prý příliš vyděšený na to, aby muže pronásledoval. Nedávno mu nějaký muž vyhrožoval se zbraní, když se Idris vracel zpět na hotel v Port Moresby. Nic neřekl, jen na něj namířil zbraň a pak odešel. Idris řekl, že „ani obyvatelé Papui nejsou v bezpečí. Jsme oběti stejně jako místní obyvatelé.”

ZUBAIR

Když Zubair přišel v září 2017 do Port Moresby, bylo to už podruhé. Poprvé sem přišel o 18 měsíců dříve kvůli pracovnímu pohovoru. Když práci nedostal, vrátil se na Manus. Při hledání práce mu pomohla firma JDA Wokman, což je smluvní partner, který pomáhá uprchlíkům najít práci. Ale nepomohli mu a JDA Wokman si pro sebe bere velký podíl z jakékoli mzdy, kterou Zubair bude mít. Když dostal nabídku práce, PNG zasáhla a nařídila zaměstnavateli, aby Zubairovi vyplácel nižší mzdu, která ale neodpovídala jeho zkušenostem a vzdělání. Nakonec tuto práci nedostal a je závislý na dávkách. Zubair je zoufalý z toho, jak PNG znemožnila jeho soběstačnost v zemi. V současné době si práci nemůže najít, protože mu imigrační úřad v PNG neobnovil pracovní povolení, přestože o něj opakovaně žádal. „Nepřivezli nás sem kvůli práci, ale kvůli otroctví. JDA Wokman (společnost najatá vládou PNG) si bere 15 % z naší mzdy. Našel jsem práci... pracuji... v hotelovém managementu. Vystudoval jsem obchodní podnikání a pracoval jsem v marketingu. Potřeboval jsem pracovní povolení. Požádal jsem o pomoc organizaci ICSA (Úřad pro imigrační a občanské záležitosti) na PNG. Zoufale se snažili do mého případu zapojit. Řekli (zaměstnavateli), že „musíš mu zaplatit mzdu, která je na PNG běžná.“ Na vysvětlenou, co je běžná mzda, řekl: „Řidič autobusu tady dostává 12 000 papuo-guinejských kin za rok (3 738 amerických dolarů).“ Z těchto zásahů ze strany úřadů byl Zubair frustrovaný. „Našel jsem si dobrou práci a oni to nechtěli. Podepsal jsem veškeré papíry, které mi ICSA dala. Podepsal jsem je před rokem a půl. Dostal jsem tzv. „šedý certifikát“ (osoba bez státní příslušnosti, bez možnosti získat pas a v očekávání na udělení trvalého pobytu, pozn. překl.), když jsem byl v ELTC (Tranzitní centrum východní Lorengau) a také pracovní povolení na jeden rok. Chtěl jsem nové povolení, ale stále ho ale nemám. Byla to dobrá příležitost k tomu, jak se postarat alespoň o jednoho člověka, ale oni to nechtěli.“

Zubair nyní žije s ostatními uprchlíky v Gerahu, což je osada na předměstí Port Moresby. Když jsme se ho zeptali, zda se tu cítí bezpečně, řekl: „Celou noc slyšíme někoho křičet. Místní, co žijí v této oblasti, pijí ve dne v noci. Je to jako další vězení. V noci slyším výstřely.“ Zmínil se, že jednou přišel domů poté, co jeho kamaráda zbili místní lidé a zlomili mu nos. „Všude po pokoji byla krev. Kluci (ostatní uprchlíci) si stěžovali (na bezpečnost v Gerahu), ale jim je to jedno, ICSA pracuje velmi pomalu.“ Do dnešního dne má neléčené zdravotní problémy. „Bolela mě levá ruka. Zavolaal jsem kamarádovi, aby mě vzal do nemocnice. Opravdu mě to bolelo. Dali mi prášky na bolest a potreboval jsem rentgen, který stojí 300 papuo-guinejských kin (93 amerických dolarů). Šel jsem na ICSA s receptem a oni poslali email Australským pohraničním silám (ABF). To už bylo před měsícem a půl. Do dnešního dne se nic nestalo. Žádný rentgen. Dostal jsem injekci a prášky na bolest. Jsem unavený. Nechci jít zpátky a ptát se. Všichni víme, kdo za tím stojí (australské úřady). ICSA je bezmocná. Před dvěma a půl rokem jsem se přesunul z RPC (Regionální centrum pro zpracování, jedno z detenčních center na ostrově Manus, pozn. překl.) do ELTC. Z počátku nás tady bylo jenom 30 a bylo to moc pěkné. Dali nám dobré jídlo a vyzvali ostatní, aby se k nám připojili. Když do Lombrum přišlo víc kluků, situace se zhoršila. Někteří místní jsou dobří lidé.“

Neexistují žádná přesná pravidla pro to, kdo vlastně zodpovídá za podporu uprchlíků, kteří žijí v komunitě, nebo kdo se stará o jejich zdraví. To ve výsledku vede k tomu, že se uprchlíkům nedostává zdravotní péče, kterou potřebují.

EXTRÉMNÍ NÁTLAK NA NÁVRAT

Rubani, somálský uprchlík, vyprávěl Amnesty International, jak byl jeho kamarád, také somálský uprchlík, napaden místními na ostrově Manus v polovině roku 2017. Kamarád byl po útoku v kritickém stavu. Zaútočili na něj, když žil v ELTC (Tranzitní centrum východní Lorengau). „Řekl, že měl strach vrátit se na Manus”, řekl Rubani Amnesty International. Kvůli léčbě byl převezen do Port Moresby. Prý mu sdělili, že až bude jeho léčba u konce, musí se vrátit zpátky na Manus. Když byl propuštěn z nemocnice, drželi jeho kamaráda v hotelovém pokoji v izolaci od ostatních uprchlíků. „Nesměl mluvit s lidmi a byla tam ochranka, která nám nedovolila jít dovnitř.” „Odmítli, abychom ho navštívili a on nemohl přijít k nám.” Rubani řekl, že kamaráda poté poslali letadlem do Nairobi v doprovodu dvou lékařů. Podle Rubaniho jsou doktoři už zpět v PNG. Rubani měl obavy o bezpečnost svého kamaráda, protože od doby, co odletěl do Nairobi, o něm nic neslyšel. Amnesty International je z tohoto přesunu znepokojená, protože je možné, že byl porušen princip nenavracení uprchlíků do zemí, kde jim hrozí vážné nebezpečí či smrt.

Sexuální zneužívání migrantů a uprchlíků

Sexuální násilí a zneužívání bohužel tvoří nedílnou část cesty za bezpečím mnoha žen. Amnesty International mluvila s mnoha ženami, které byly při útěku převaděči a zločineckými skupinami znásilněny či jinak sexuálně zneužívány. Ženy, které nebyly schopny zaplatit výkupné, byly v některých případech za své propuštění či možnost pokračovat v cestě nuceny k sexu.

Othman, somálský uprchlík, popsal situaci takto: „Převaděč byl na mě milý, ale ubližoval ženám. Víím, že zneužil tři eritrejské ženy. Znásilnil je a ony plakaly. Stalo se to nejméně dvakrát. Některé ženy nemají na zaplacení výkupného, tak tolerují sex s pašeráky. Byli jsme drženi v poušti a ženy spaly ve stanu. Muži spali venku. Převaděč mohl v noci zavolat ženu, která se mu líbila. Když odmítla přijít, nutil ji a říkal například: „Chci ti pomoci. Chci ti dát peníze. Umožním ti cestu do Evropy bez placení.“ Potom, co se toto stalo několikrát, rozhodli jsme se ženy chránit. Nemohli jsme v noci spát, protože jsme hlídali stan.“

Somálská žena, která cestovala do Libye v červnu 2014, poté co byl její manžel zabit ozbrojenou skupinou Al-Šabáb, vysvětluje, že ženy, které cestují samy nebo bez mužů, kteří by je byli schopni chránit na převaděčských cestách, čelí sexuálnímu zneužívání. Některé ženy, které cestovaly v její skupině, byly sexuálně zneužívány v noci.

Vypověděla: „Pokud jste žena a oni kolem vás vidí silné muže, kteří vás chrání, nikdo se nepřiblíží. Ale pokud jste sama nebo muži kolem vás jsou slabí, pak se dostanete do potíží.“ V dalším případě nigerijská žena, která uprchla se svým manželem z Libye v srpnu 2014, popsal, jak byla prvního dne svého příjezdu do Sabhá (město v jihozápadní Libyi) znásilněna gangem:

“

„Do Sabhá jsme přijeli 29. prosince 2012 kolem půl deváté večer. Nevěděli jsme, kam jít, Libye je plná krutostí, únosů, sexuálního násilí a zneužívání migrantů a uprchlíků, čekali jsme, až nás vyzvedne náš kamarád. Pět členů skupiny Asma (gang mladých ozbrojených lupičů) zastavilo před námi a donutili mě a mého manžela nasednout do jejich auta. Vzali nás do pouště, daleko za městem. Mému manželovi přivázaly ruce a nohy k tyči a mě přímo před ním znásilnili. Celkem tam bylo 11 mužů. Kolem půlnoci nás vysadili na stejném místě, na kterém nás unesli a ukradli nám peníze. Uviděl nás jeden nigerijský muž, vzal nás do svého domu a dal nám telefon, abychom zavolali našemu kamarádovi, který nás pak druhý den ráno vyzvedl.“

”

Syrští uprchlíci v Libanonu

Libanon je zemí, která poskytla útočiště již na 1,2 milionu syrských uprchlíků. Se čtyřmi a půl miliony obyvatel je tak zemí, která má největší hustotu uprchlíků v poměru k domácímu obyvatelstvu a tento počet je tak obrovskou zátěží pro celou zemi a její infrastrukturu.

Na počátku syrského konfliktu nechával Libanon své hranice dlouho otevřené a ti, kteří prchali před boji v Sýrii, zde nacházeli bezpečí. Vzhledem k počtu uprchlíků, nedostatečné infrastruktuře a mizivé podpoře od mezinárodního společenství svůj postoj mění a hranice uzavírá. Od počátku roku 2015 také zavedl nová kritéria pro Syřany, kteří si chtějí prodloužit povolení k pobytu a taky nové podmínky pro Syřany, kteří chtějí do země vstoupit. Pro mnohé uprchlíky je situace neúnosná, nemají přístup k lékařské péči, vzdělání pro své děti, mnoho z nich žije v žalostných podmínkách. Kvůli restrikcím na hranicích se mnoho z nich do země nemá šanci dostat a jsou tak ponecháni ve válkou zmítané Sýrii. Zoufalou situaci přibližuje několik příběhů syrských uprchlíků:

ISMAEL

Před sedmi lety byla u Ismaela zjištěna roztroušená skleróza. Nemůže si však dovolit platit potřebné injekce, které by měl užívat každý druhý den. Ismael se svěřil Amnesty International, že mu ani tak nejde o jeho vlastní zdraví, jako hlavně o zabezpečení svých pěti dětí. Ismael přišel do Libanonu po velmi nebezpečné cestě z Damašku, která vede přes pohoří, do vesnice Shebba nacházející se na jihovýchodě Libanonu. Prvních šest měsíců svého pobytu musel vyžít s velmi malým množstvím jídla.

Když se Ismael dostal do Libanonu, registroval svou rodinu na Úřadě Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), ovšem posléze mu bylo oznámeno, že nemá nárok na žádnou formu pomoci. Následující tři měsíce se pokoušel dovolat na horkou linku tohoto úřadu, ovšem bezvýsledně. Když se nakonec přece jen dovolal, bylo mu sděleno, že jeho léky jsou příliš nákladné a nemohou být proplaceny.

Ismael se může pohybovat pouze s velkými bolestmi. Chladné počasí se na jeho pohybu značně podepsalo. Jak se mu zhoršuje roztroušená skleróza, jeho každodenní fungování se stává bolestnější a začíná ztrácet rovnováhu. Amnesty International řekl, že potřebné injekce měl v Sýrii zdarma, ovšem v Libanonu si je musí platit, když jedna stojí 2 000 000 libanonských liber (přes 1 300 amerických dolarů). Od svého příjezdu se nedostal ani k jedné injekci.

Ismael si půjčoval peníze od svého souseda, který provozoval menší obchod, ovšem když se dluh vyšplhal přes půl milionu libanonských liber (358 amerických dolarů), soused mu přestal půjčovat. Aby si sami vypomohli, začali členové jeho rodiny prodávat ořechy a za peníze nakupovat zeleninu. Bojí se vrátit do Sýrie, protože jejich vesnice byla v držení opozičních sil a mají strach, že by je po jejich návratu mohla syrská armáda zabít.

DIMA, 27 let

Dima, matka dvou dětí, má rakovinu lymfatických uzlin. Žije v palestinském uprchlickém táboře v Beirútu, v Shatii, který ovšem využívají i syrští uprchlíci kvůli nízkým nákladům na bydlení. Ona a její rodina mají v pronájmu byt za 600 000 libanonských liber (331 amerických dolarů) měsíčně. Její manžel byl v Sýrii několikrát střelen do levé nohy a nemůže teď kvůli bolestem manuálně pracovat. Aby alespoň trochu vypomohl rodinnému rozpočtu, prodává hedvábné kapesníky. Nicméně jeho rodina není schopna pokrýt veškeré své výdaje a je odkázána na pomoc místní organizace v Shatii.

Dima se svěřila Amnesty International, že v říjnu 2012 byla na výměně kyčelního kloubu, která souvisela s její nemocí. Posléze musela také v Sýrii absolvovat několik chemoterapií a radioterapií. Nedlouho po své operaci se ovšem spolu s rodinou rozhodla uprchnout do Libanonu. V listopadu 2013 porodila v místní nemocnici svého syna pomocí císařského řezu. Kvůli rakovině jí doktor doporučil navštívit odborníka na hematologii. Když ovšem Dima zašla na tamější pracoviště, bylo jí sděleno, že léčba rakoviny jí nemůže být finančně pokryta a Dima si takový výdaj nemůže sama dovolit.

Dima pověděla Amnesty International:

“

„Má noha mne velmi bolí a nemůžu s ní normálně hýbat. Cítím bolest pokaždé, když s ní pohnu, a tak jsou pro mne například domácí práce velmi bolestivé. Občas mám nohu plnou modřin a krevních sraženin, a tak si musím píchnout injekci na jejich zmírnění. Potřebovala bych injekci obden, ale můj manžel je dostane, jen když na ně vydělá dostatek peněz. Jedna injekce stojí 10 000 libanonských liber (7 amerických dolarů).“

”

Dima a její rodina dostávaly první dva měsíce lístky na jídlo od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR). Dima řekla Amnesty International, že nebyla nijak varována, když jí najednou přestaly lístky přicházet. V listopadu 2013 se totiž UNHCR rozhodl, že přestane poskytovat plošnou pomoc všem syrským uprchlíkům, a namísto toho začne cíleně zaměřovat pomoc na 75% uprchlíků ze Sýrie, kteří budou splňovat jeho kritéria pomoci. Zdá se, že Dima a její rodina byla během tohoto procesu vyřazena ze seznamu osob, které taková kritéria splňují.

POTÍŽE S PRODLOUŽENÍM POVOLENÍ K POBYTU

Generální ředitelství obecné bezpečnosti, které je součástí libanonského ministerstva vnitra, vydalo nová pravidla pro syrské občany, kteří si chtějí v Libanonu obnovit povolení k pobytu nebo jinak upravit svůj status imigranta. O těchto změnách bylo veřejně zpřístupněno jen velmi málo informací.

Uprchlíci, se kterými Amnesty International mluvila, se dozvěděli podrobnosti o těchto změnách buď od jiných uprchlíků, nebo při samotném kontaktu s generálním ředitelstvím, proces vyřízení žádostí popisovali jako matoucí, náročný a drahý. Každá osoba starší 15 let musí pro obnovu povolení k pobytu zaplatit ředitelství roční poplatek 200 amerických dolarů. Žadatelé také musí mimo jiné vynaložit peníze za cestu, kopírování dokumentů a služby veřejného notáře, což je přijde zhruba na 75 dolarů na osobu a žádost. K tomu musí doložit ještě další náležitosti, které je často velmi složité sehnat a zařídit.

Obtížnost získání a doložení potřebných dokumentů, stejně jako nejistotu, zda bude pobyt prodloužen, dokládá příběh Sary:

SARA, 35 let

Sara, která žije v Beirútu, uvedla, že se musela v průběhu zajišťování nutných dokumentů (není registrovaná UNHCR) přestěhovat, protože předešlý pronajímatel jí odmítl dát smlouvu, nechtěl totiž registrovat svoji nemovitost na obecním úřadě jako pronajímanou, protože by musel platit další daň.

Protože předešlé dokumenty tím byly neplatné, Sara musela začít shánět všechny dokumenty znovu. I přesto, že prošla opět celým procesem, získala novou nájemní smlouvu a zaplatila další poplatky, její žádost o prodloužení pobytu v Libanonu byla zamítnuta, aniž by se dozvěděla, proč. Sara popsala náročný proces, který podstoupila, aby získala všechny požadované dokumenty, včetně opakovaných návštěv notáře, protože kritéria popisující veškeré dokumenty, které jsou třeba, jí nebyla zcela jasná.

“

„Musela jsem nechat ověřovat dokumenty před notářem třikrát a pak znovu v přítomnosti sponzora. Pokaždé to stálo v přepočtu 33 amerických dolarů a pokaždé, když jsem přišla na úřad, odmítli je a já jsem je musela upravit... Získala jsem informace o nových pravidlech z Facebooku a televize. Přesně jsem zjistila, co je vlastně třeba, až když jsem šla požádat o prodloužení pobytu na samotném úřadě. Pokaždé mi řekli, abych přinesla něco dalšího...”

”

Unikal před kulkami na syrsko-turecké hranici jen proto, aby byl zatčen v Řecku

Noori, jedenadvacetiletý uprchlík ze Sýrie, pochází z lékařské rodiny. Studoval, aby se stal zdravotním bratrem a mohl pomáhat lidem. „Chtěl jsem se stát zdravotním bratrem, abych mohl pomáhat zraněným. Po všem, co jsem viděl, to bylo to nejmenší, co jsem mohl udělat.“ Zbývalo mu osm měsíců do praxe, když byla nemocnice, ve které studoval, bombardována a nemohl pokračovat ve studiích. V dubnu 2015 byla při leteckých náletech zasažena jeho vesnice a byl donucen sledovat smrt několika členů sousedních rodin. Syn jedné z těchto rodin byl jeho blízkým přítelem: „Otec byl ředitel ve škole, kam jsem chodil. Přežil jen můj přítel, zbytek rodiny zemřel. V tu dobu jsem se rozhodl odejít, už jsem to nemohl unést.“ Noori odešel ze Sýrie 9. června 2016 a zamířil do Evropy hledat bezpečí a budoucnost. Cesta do Řecka vedla přes Turecko, kam se ale nebylo jednoduché dostat. Amnesty vyprávěl, že během svých prvních dvou pokusů byl zadržen a bit tureckými vojáky a následně vrácen zpět do Sýrie. Při třetím pokusu, který proběhl nedlouho po pokusu prvním, byla jeho skupina napadena ozbrojenou skupinou a 11 jeho společníků bylo zabito. Až čtvrtý pokus se vydařil a Noori zůstal v Turecku měsíc a půl. Jeho syrští známí mu řekli, jak je těžké najít si v Turecku práci, a v návaznosti na nepovedený puč byla tamní situace ještě nestabilnější. Bylo mu řečeno, že se Syřany „není zacházeno jako s lidskými bytostmi.“ Noori se bál a cítil, že v Turecku pro něj není žádná budoucnost. S přáním setkat se s příbuznými, kteří již byli usazeni v Evropě, pokračoval Noori do Řecka a 28. července 2016 přijel na ostrov Lesbos. 4. srpna zde podal žádost o azyl.

Jeho žádost byla ale prohlášena za nepřijatelnou – a to u první instance, i při odvolání. Vysvětlení bylo, že bezpečnou třetí zemí je pro něj Turecko. Rozhodnutí dostal 9. září 2016 a byl okamžitě umístěn do detenčního zařízení. Na konci ledna 2017 byl Noori v detenci již téměř pět měsíců, přestože je jeho deportace v současnosti pozastavena prozatímním rozhodnutím nejvyššího administrativního soudu v Řecku, které bylo vydáno 14. září 2016. Jeho právník podal v prosinci 2016 soudní žádost o jeho propuštění, založenou na faktu, že doba jeho detence již výrazně překročila maximální dobu, kterou podle řeckého práva může být žadatel o azyl v detenci držen. Předložil také psychosociální posudek nezávislého sociálního pracovníka, který ukazoval, že Noori trpí panickými atakami a posttraumatickou stresovou poruchou způsobenou leteckými nálety, které prožil v Sýrii. Ze zprávy vyplývá, že Nooriho křehké duševní zdraví bylo ještě více poškozeno špatnými podmínkami v detenci a nejistotou, jak dlouho ještě bude muset v těchto podmínkách setrvat. Soud v Mytilini ovšem v prosinci 2016 rozhodl, že tato zpráva nemůže předčít původní rozhodnutí soudu, které nařídilo pokračování Nooriho detence s odůvodněním, že hrozí riziko jeho případného útoku.

Prozatímní rozhodnutí řeckého Council of State (státního zastupitelství), které pozastavuje Nooriho deportaci do Turecka, je platné do doby, kdy bude vydáno vyjádření soudu k Nooriho žádosti o anulaci rozhodnutí o nepřípustnosti. Pokud se řecký Council of State rozhodne odmítnout Nooriho žádost, Noori bude opět vystaven okamžitému riziku deportace do Turecka. Nooriho právník a sociální pracovník, kteří ho navštívili, popisují velmi špatné podmínky detence – nedostatečné vytápění, špatné hygienické podmínky, minimální aktivity venku a nedostatek přirozeného světla.

Noori zde také chytil svrab. Když se s Noorim na počátku prosince 2016 setkali výzkumníci Amnesty International, popsal jim, že sdílí celu s pěti dalšími lidmi a spí na matraci na zemi. Nooriho utrpení se ještě zhoršilo, protože jediná cesta, jak kontaktovat svoji rodinu v Sýrii, je prostřednictvím přátel.

“

„Když jsem přijel do Evropy, nikdy by mě nenapadlo, že skončím ve vězení... Nemohu pochopit, proč jsem byl zavřen do detence. Přišel jsem sem, abych zde začal nový život.“

”

Obrácená cesta: Z Řecka do Iráku

9. října 2016 se dostala loď převážející 91 lidí různých národností, včetně Syřanů, Afgánců a Iráčanů, na cestě z Turecka do Itálie do potíží. Byla zachráněna u řeckého ostrova Milos. Mezi pasažéry byl i Syřan Haji se svou ženou a čtyřmi dětmi. Rodina prchala před konfliktem v Sýrii a od roku 2012 žila v Erbílu (Irák). Rodina se však necítila v bezpečí ani v Iráku, jelikož se v jejich regionu objevila ozbrojená skupina Islámský stát. Rozhodli se tak hledat ochranu v Evropě – navzdory tomu, že věděli, že cesta do Evropy je velmi nebezpečná.

„Poté, co výbuch bomby v autě roztříštil i okna našeho domova v Iráku, jsem se rozhodl sbalit,“ řekl Haji Amnesty International. 14. října, pět dní po záchraně na moři, byl Haji se svou rodinou převezen z ostrova Milos na ostrov Leros, kde proběhla jejich registrace a identifikace. Rodina zde podala žádost o mezinárodní ochranu. 19. října policie rodinu a sedm dalších lidí přesunula z tábora, kde přebývali, a převezla je na místní policejní stanici. Na policejní stanici jim bylo řečeno, že budou převezeni do Athén. Následujícího rána ale byli převezeni na řecký ostrov Kos. Haji řekl Amnesty International, že jim policie nedala žádné jídlo, ačkoli byly ve skupině i malé děti. Rodina připomínala svou žádost o převoz do Athén. Deset z nich nakonec nastoupilo do letadla s přesvědčením, že odlétají do Athén. O dvě hodiny později ale přistáli v Adaně, městě v jižním Turecku, a byli převezeni do nedalekého tábora Düziçi. Podle Hajiho bylo na palubě letadla asi 20 policejních příslušníků, včetně úředníků z pohraniční agentury Evropské unie Frontex.

“ „Když jsem viděl tureckou vlajku, mé sny se rozplynuly,“
sdělil Amnesty International Haji. ”

Amnesty International získala kopie dokumentů vydaných přijímacím a identifikačním centrem na ostrově Leros, které potvrzují, že v době pobytu v přijímacím centru na ostrově Leros 14. a 16. října 2016 nejméně 6 osob (včetně Hajiho a jeho rodiny) vyjádřilo rozhodnutí požádat o mezinárodní ochranu v Řecku. Tento požadavek byl ale - v rozporu s řeckým a mezinárodním právem - zcela ignorován. Po týdnu v detenčním táboře v Düziçi obdržela rodina registrační dokumenty a byla propuštěna. Po několika týdnech ale usoudili, že v Turecku je pro ně přežití nemožné, a dospěli k nelehkému rozhodnutí vrátit se do Iráku.

“ „Můj syn má dýchací potíže. V Turecku jsem nemohl najít práci, a
proto ani zaplatit nezbytné výdaje. Navíc jsme se zde necítili
bezpečně. To, jak se k nám Evropa zachovala, mne šokovalo. ”

„Mysleli jsme si, že nás Evropa přijme, protože utíkáme před válkou. Zažili jsme ale přesný opak. Už jsme trpěli příliš,“ řekl Haji Amnesty International z Erbílu. Zatímco řecké úřady a představitelé Evropské unie opakovaně trvali na tom, že žádosti všech syrských uprchlíků, kteří přijdou do Turecka, budou řádně přezkoumány a prošetřeny, důkazy v tomto příběhu poukazují na opak. Řecké úřady ve veřejném prohlášení popřely jakékoli pochybení a trvaly na tom, že všem jednotlivcům byla opakovaně dána příležitost požádat o azyl. Vyzdvihly také fakt, že jedna z rodin do letadla nenastoupila, protože na ostrově Kos požádala o azyl.

Zničená rodina: případ Yasmin, Amira a Daria

Amir byl jeden z mála uprchlíků, kterým se podařilo získat lékařské zprávy celé rodiny. Stovky stran lékařských zpráv, které Amnesty International přečetla, vykreslují devastující obraz zdravé, šťastné rodiny, která doufala ve vybudování bezpečné budoucnosti v Austrálii, a její pomalý rozklad.

Amir, osmadvacetiletý muž z Iráku, pracoval jako kadeřník, a jeho žena Yasmin provozovala kosmetický salon. Amir uvedl, že pracoval také ve vězení, kde vězně učil kadeřnickému umu. Rodina se rozhodla uprchnout z Íránu a zamířit do Austrálie, kde doufali v nalezení svobody a bezpečí. Podle Amira jsou okolnosti, za kterých prchli, příliš traumatické na to, aby je mohl sdílet.

S tříletým synem Dariem se pár vydal do Indonésie, odkud se přeplavil na Vánoční ostrov. Tam strávili šest měsíců v detenčním centru. Jak řekl Amir, jednoho dne bez jakéhokoli vysvětlení přišli ve čtyři hodiny ráno dozorcí a dovedli je k letadlu, které je přepravilo na ostrov Nauru.

V místním centru pro zpracování žádostí o azyl zůstali do října 2015, kdy získali uprchlický status a přesunuli se do komunitního ubytování. Než přijeli na Nauru, neměla podle Amira Yasmin žádné psychické potíže, po příjezdu a pobytu v detenci se jejich duševní zdraví začalo zhoršovat.

V listopadu 2014 podle Amira i lékařských zpráv podnikla Yasmin první pokus o sebepoškození, když vypila šampon a čisticí prostředek. Po tomto incidentu byla pod nepřetržitým dozorem. Zprávy ale přesto hodnotí riziko dalšího pokusu o sebepoškození jako nízké. Lékařské zprávy ukazují, že Yasmin pravidelně navštěvovala psychology. Ti jí předepisovali léky na nespavost. První zprávy také naznačují, že v daných podmínkách se rodina snažila dělat vše, co bylo v jejích silách. Yasmin je popsána jako zdravě vypadající žena, která o sebe dbá, nosí džíny a triko, je upovídaná, asertivní a aktivně se zapojuje do konverzace, ačkoli je napjatá a rozhořčená kvůli situaci své rodiny. Podle zpráv navštěvovala hodiny angličtiny a sama sebe vnímala jako silnou osobnost, která byla odhodlaná si sílu uchovat. Aktivně vyhledávala psychologickou pomoc a navštěvovala podpůrné skupiny.

V březnu 2015 byl pak tehdy pětiletý Darius napaden jednou z dozorkyň v táboře, která hodila kámen na skupinu dětí, které podle ní zlobily. Daria trefil kámen do obličeje a vyrazil mu zub. Incident je dobře zdokumentován a nedávno byla zpráva o něm zveřejněna v rámci Nauru Files, které vydal The Guardian (pozn. dostupné na internetu).

Amir uvedl, že když se o incidentu pokusil hovořit s dozorkyní, nijak ho nepopřela a řekla mu, že si musí děti hlídat.

„Stěžoval jsem si policii na Nauru, u australského ombudsmana, u ochranky, u imigračních úřadů ... každý týden. Ale nic se nestalo. Nakonec řekl, že už tam dozorkyně není. Z tábora ji přemístili.“

“

„Tento incident moji ženu ovlivnil ještě více a můj syn se od té doby také potýká s psychickými potížemi: začal se v noci pomočovat, a chová se od té doby téměř jako autista: téměř nemluví, má noční můry a panické ataky. Moje žena je úzkostná, bere více léků, ale nic se nezměnilo. V několika uplynulých měsících jen leží v posteli a lékaři se na ni přijdou podívat jednou za týden. V podstatě jsem se stal zdravotní sestrou pro svou ženu a syna.“

”

Lékařské zprávy jeho slova potvrzují. Jedna z nich, která se věnuje incidentu s Dariem, uvádí, že „zdravotní personál, věnující se psychickému zdraví, si je incidentu vědom, ale očividně nic nedělá (přišli a mluvili s matkou, ale s dítětem ne).“ Darius pak navštívil několik dalších lékařů, z nichž každý přišel s jinou diagnózou, a někteří dokonce zašli tak daleko, že označili jako příčinu jeho potíží nezámerné rodičů.

Ačkoli zprávy z Yasmininých návštěv lékaře jasně ukazují, že její mentální zdraví upadalo (popisují ji jako uplakanou a navazující pouze omezený oční kontakt), zdají se být přezíravé k jejím obavám o syna a rodinu. V jedné ze zpráv se píše: „Klientka pak požadovala přesun do SAA (speciální oddělení v imigračním centru, kam jsou umísťováni lidé s psychickými problémy), pisatel jí ale vysvětlil, že to nebude umožněno a že pro ni bude nejlepší zvládat situaci v současném prostředí [důrazně]“. „Pisatel klientce vysvětlil, že musí být pro svou rodinu silná a dosáhnout bodu přijetí situace, že je na Nauru a že dokud tak neučiní, bude sobě a své rodině působit jen větší bolest. Informoval ji o nutnosti začít se chovat jako matka, protože ji její rodina potřebuje.“ Zpráva uzavírá, že Yasmin „nechce přijmout odpovědnost, a tak viní ostatní.“

„Odvezli ji do nemocnice a poté do zdravotního oddělení v uprchlickém centru. Je tam sama v místnosti s malým větrákem. Na její situaci se nic nezměnilo. Můj syn a já žijeme v jiném oddělení ve stejném táboře. Má žena nechce, abych ji navštěvoval. Nehýbe se, nechce vidět syna. A on ji také ne. Každých deset dní ho za ní alespoň na minutu беру. Je to pro něj traumatické. Když má žena křičí, což se stává, když ji navštíví sestra, slyší to, a je pak smutný. “Podle Amira se Yasmin opakovaně pokoušela o sebevraždu – „jednou léky, jednou zapalovačem“ – ale naštěstí byl přítomen a podařilo se mu ji zachránit. Řekl, že prosil úřady, aby mu s Yasmin pomohly, ale „ony prostě neodpovídaly“. Uvedl: 22. nebo 23. května 2016, jsem šel se svým synem ven [...], a když jsme se vrátili, viděl jsem svůj dům v plamenech. Dveře byly zamčené. Pracovník stavby, který byl nedaleko, dokázal dostat mou ženu ven oknem. Nebyla popálená, ale nadýchala se kouře.“

Detailní zprávy, které sestry v psychiatrickém zařízení pořizují každou hodinu, popisují ženu, která jen málo připomíná své předchozí já. Yasmin odmítá jídlo a léky, nesprchuje se, nečistí si zuby, nepřevléká se. Dny tráví v nohách postele, plačící či téměř nehybná, a nereaguje na zdravotnický personál. Stále se snaží ukončit svůj život. Zpráva ze 2. září 2016 popisuje, jak Yasmin zničehonic mrštně vyskočila na pračku a zavěsila se na železný trám, aby se dostala na vodní nádrž. „Tento pokus selhal“, říká zpráva. Zpráva dodává: „Dříve naznačila, že chce vylézt na vysoké místo a skočit z něj, aby si přelámala kosti.“

Řetězové navracení iráckých Jezídů z Bulharska a Řecka do Turecka: Příběh "Z."

„Byli jsme tři, kteří jsme se dne 3. března 2015 vydali na cestu směr Bulharsko, jejíž konečným cílem bylo Německo. Já, moje sestřenice K. a můj strýc J.. Do Bulharska jsme dorazili 5. března ráno. Do města, které bylo na dohled, jsme se rozhodli dojít pěšky. Pršelo a všichni jsme byli promočení a zmrzlí. Během cesty u nás zastavilo terénní policejní auto, ve kterém seděli dva muži. Jeden, oblečený v civilním oblečení, měl v ruce obušek.

Druhý muž, mající na sobě policejní uniformu, držel pistoli. Byla noc, my byli po cestě skutečně velmi unavení, prochladlí, promoklí a hladoví. Policistům jsme řekli, že jsme Jezídi z Iráku, že jsou v naší zemi teroristé, a že nás pronásleduje Daeš (Islámský stát). „Dobrá, dobrá, rozumíme.“, byla slova pochopení z úst mužů, kteří nás následně vyzvali k nastoupení do vozu. Domnívali jsme se, že nás vezou do Sofie, ale po zhruba půl hodině jízdy jsme zastavili u malé řeky. Na břehu byl stan s židlí. Kromě nás a mužů tam nikdo nebyl. Po vystoupení z auta nás muži začali bít. Bili nás všude. Rány nebyly příliš tvrdé, nikdo z nás nebyl vážně zraněn, ale bylo to velmi ponižující. Policisté nám vzali peníze a telefon.

Nejednalo se o žádný drahý, luxusní telefon, byla to obyčejná Nokia, ale i tak z něj vyndali tureckou sim kartu a vzali si ho. Protože se jednalo o jediný telefon, jež jsme sebou měli, žádali jsme je, aby nám jej vrátili, abychom si mohli zavolat pomoc. Teleon nám ale nevrátili. Měli jsme velký strach. Bili nás, strkali do nás. Špatnou angličtinou s pomocí gestikulace nám řekli, že máme přejít řeku. Ukazovali za řeku a říkali: „Sofia, Sofia.“. Lhali. Za řekou bylo Řecko. Byli jsme ale z jednání mužů vyděšení, a tak jsme řeku přešli a šli dál.

Za řekou jsme v dáli uviděli malé město a vydali jsme se tedy tam. Ve městě jsme uzřeli řecké vlajky. Našli jsme kostel a chtěli jsme tam požádat o pomoc, protože už jsme sotva šli. Tou dobou byly asi čtyři hodiny odpoledne, a dveře kostela byly zavřené. Proto jsme dál pokračovali v chůzi městem. Nedaleko kostela u nás zastavilo malé bílé policejní auto, ve kterém seděli dva policisté a jedna policistka. Zeptali se nás odkud jsme, a zda máme cestovní pasy. Odpověděli jsme, že pasy nemáme, že jsme Jezídi, a že potřebujeme pomoc. Do vozu nás nevzali, asi proto abychom ho neumazali, protože jsme byli špinaví a zablácení. Po chvíli přijelo větší auto, kombi, které mělo vzadu kovovou lavici, na kterou jsme si sedli. Asi půl hodiny jsme jeli obrovskou rychlostí a dohonili jsme tak zelený autobus, vypadající jako vojenský, do kterého nás naložili. Kromě nás v něm bylo asi 12 Syřanů: 10 mladých mužů a 2 ženy. Za dalších zhruba 40 minut jízdy jsme přijeli k řece, jež byla mnohem větší, než řeka, u které nás vysadila bulharská policejní hlídka. U řeky čekalo 10 mužů, oděných v černém a se zakrytými obličeji.

Když jsme vystupovali z autobusu a vstupovali do řeky, byli jsme natáčeni kamerou. Nutili nás jít dále do řeky. Pak nás po sedmičlenných skupinách naložili na malé lodky a převezli nás na ostrov uprostřed řeky. Dva z mužů v černém byli s námi na té lodi. Jeden vepředu, druhý vzadu u motoru. Dostali jsme příkaz sklonit hlavy a nedívat se okolo. Řeka mohla být široká 50 – 70 metrů a ostrov byl dlouhý zhruba 2 – 3 km. Prostě nás tam nechali. Nechali nás tam zemřít. Nedali nám jídlo, ani vodu. Byli jsme venku, v dešti, bez jídla, pití a teď nás ještě nechali na ostrově. Stále pršelo. Čekali jsme tam dva dny. Někteří z nás, včetně mé sestřenice, obcházel ostrov s nadějí, že najdou cestu pryč, ale nenašli ji. Můj strýc na tom byl velmi špatně. Dva Syřané, kteří vypadali velmi silně, nakonec řekli, že musíme něco udělat, abychom tam nezemřeli a rozhodli se proto plavat do Turecka. Tam vyhledali policisty, kteří nás z ostrova zachránili na lodích. Turečtí policisté se k nám chovali velmi dobře. Vzali nás do jedné jejich budovy, dali nám najíst a napít a nemocné odvezli do nemocnice. I můj strýc byl odvezen do nemocnice, bohužel ale nevím, do které. Po dvou dnech nás převezli do vězení. Byli jsme tam s Iráčany, Syřany a Afgánci.

Ze 120 Iráčanů bylo 84 Jezídů. Někteří se do Turecka dostali z Řecká, stejně jako my. Když jsme byli ve vězení v Edirne, informovali nás, že strýc v nemocnici zemřel. Za jeho smrt prý mohla nákaza z vody, které se napil na ostrově. Po domluvě s rodinou, která zůstala v Iráku, jsme se rozhodli vrátit zpět domů, i se strýcovým tělem. Když se nás policisté zeptali, jaké jsou naše plány, řekli jsme, že se chceme vrátit domů. Nic jsme neměli, toužili jsme po návratu ke svým rodinám. Domů, do Khanke, Dohuk. Odvezli nás tedy, i s tělem strýce, do Istanbulu, kde jsme se setkali s mým otcem a dalším strýcem, kteří tam za námi přijeli z Iráku. Pak jsme se všichni letadlem, přes Erbíl, vrátili do Dohuku. Tam jsme ihned po příjezdu uspořádali pohřeb.

Fundamentalisté nám vše vzali, nic nemáme. Stali jsme se uprchlíky ve vlastní zemi. Není zde bezpečno. Potřebujeme pomoc, abychom se dostali do Německa, kde nám rodina může pomoci.”

Z., 24letý Jezíd z Dohuku, Irák

Přeměna lidí na zisk

Kvůli nedostatku práce a možností, jak si zajistit příjem, se miliony Nepálců vydávají hledat práci jinde. V letech 2015–2016 opustilo zemi přes 400 000 Nepálců a Nepálek, aby se připojili k milionům nepálských migrantů, kteří už pracují ve více než 100 různých zemích. V zahraničí se však s nepálskými migranty zachází jako s podhodnoceným a jednorázovým zbožím, čímž je podkopávána jejich možnost uplatňovat základní lidská a pracovní práva. V Malajsii, státech Perského zálivu i jinde přispívá levná nepálská práce k růstu klíčových ekonomických odvětví jako jsou stavebnictví, ruční výroba, bezpečnost a služby. Na oplátku však Nepálci a další migrantští pracovníci většinou dostanou dvou až tříleté pracovní smlouvy a jen velmi málo vymahatelných práv. Některé podniky tak z tohoto zneužívání a vykořisťování nepálských a dalších migrantských pracovníků nahromadily nemalé zisky.

ANJAY

Anjay, 28letý muž z oblasti Kailali, si půjčil 235 000 NPR (2 277 USD), aby zaplatil náborový poplatek, jehož uhrazení požadoval jeho agent během 10 dnů od souhlasu s pracovním umístěním. Tato částka, která byla po Anjayovi vyžadována, představuje téměř dvojnásobek limitu na náborové poplatky určeného vládou. Poté, co zaplatil poplatek a na pokrytí jeho poloviny si vzal půjčku s 30% úrokem, musel Anjay ještě přes rok čekat, než mu od náborové agentury došlo vízum a letenka, přestože mu už před tím agentura řekla, že mu vízum již bylo uděleno. Agentovo chování tak porušovalo zákon o zaměstnávání v zahraničí. Avšak Anjay měl pocit, že proti opožděnému odjezdu nemůže vznést námitky nebo vyhledat služby jiné náborové agentury, neboť už zaplatil náborový poplatek a narůstal mu tak vysoký dluh, že potřeboval urgentně odcestovat, aby ho mohl začít splácet. Když Anjayovi konečně dorazilo vízum a letenka a opouštěl zemi, zjistil, že má ve smlouvě uvedeny jiné pracovní podmínky, než mu byly původně slíbeny, avšak nebyl v pozici, ve které by proti tomu mohl protestovat: „Pracovní smlouvu jsem dostal až na letišti Kathmandu – hodinu před odletem. Když jsem zjistil, že mám ve smlouvě plat o 25 % nižší, než jaký mi slíbila náborová agentura, tak jsem neprotestoval. V té chvíli jsem si už myslel, že se prostě musím smířit s tím, co se mi stalo, a odcestovat do zahraničí, abych splatil půjčku.“ Anjay později řekl Amnesty International, že když dorazil do Malajsie, jeho zaměstnavatel mu plat dále nahodile snižoval, což také nebylo ve smlouvě, kterou podepsal. Nadále však Anjayovi bránila jeho půjčka v tom, aby se proti tomuto zneužívání mohl začít bránit. Anjay se cítil povinen zůstat a dále pracovat, aby splatil dluh vesnickému lichváři a zajistil tak, aby se on ani jeho rodina kvůli migraci za prací dále nepropadala do dluhů.

SUMAN

Suman, který se v roce 2014 odstěhoval do Malajsie, ukázal výzkumníkům Amnesty jak potvrzení o náboru, tak bankovní transakci, na které je vidět, kolik ve skutečnosti převedl peněz náborové agentuře. Tyto dva dokumenty s podobnými daty ukazují nesrovnalost mezi částkou uvedenou na náborové stvrzence – 80 000 NPR (775 USD) – a částkou, kterou Suman ve skutečnosti náborové agentuře zaplatil, což je 160 000 NPR (1 550 USD), tedy dvojnásobek. Částka 80 000 NPR odpovídá vládním limitům pro poplatky platné v době Sumanova náboru. Suman vysvětluje, že byl ochoten zaplatit tak vysokou sumu bez obdržení potvrzení, protože věřil, že se tato investice s výhledem na očekávanou práci vyplatí.

Agentura mu slíbila, že bude pracovat v automobilce v Malajsii, a očekával tedy plat, který by mu snadno pokryl vysoké náborové náklady. Vzal si proto půjčku 250 000 NPR (2 422 USD) na zaplacení poplatku agentuře. Suman ale nakonec nedostal práci ani plat, který mu náborová agentura slíbila, a vydělával o 70 dolarů měsíčně méně, než čekal. Navíc Sumanovi ve společnosti, kde pracoval, nebyl poskytnut plný pracovní úvazek, což znamenalo, že byl dlouhá období v Malajsii bez platu. Nakonec se Suman vrátil domů naprosto bez peněz a rozhodl se stěžovat si přímo náborové agentuře. Ta však Sumanovi vyhrožovala a řekla mu, že jeho dokumentace není dostatečná k prokázání, že se stal obětí vykořisťování. Suman uvedl, že po dlouhé a vyostřené debatě ho agentura přesvědčila o tom, že by se mu u soudu nikdy nepodařilo spor vyhrát. Suman proto přijal od agentury odškodnění ve výši 40 000 NPR (387 USD), tedy pouze 25 % náborového poplatku, který zaplatil. Suman pak musel prodat svou půdu, aby zaplatil náborové dluhy, a nyní hledá práci v Kataru, aby splatil zbývající půjčku.

SITA

Sitě bylo 17 let – tedy o 13 let méně, než byla v té době určená věková hranice vládou – když jí náborový agent namluvil, že si jako pracovnice v domácnosti saúdskoarabské rodiny během dvou let vydělá 500 000 NPR (4 841 USD). Náborář pro Situ opatřil pas a zorganizoval cestu přes otevřenou hranici Nepálu s Indií. Před odletem z letiště Nové Dillí dostala pas jiné osoby, se kterým měla cestovat. Přestože se dozvěděla, že má cestovat s cizím pasem, cítila se Sitainucena odcestovat, neboť neměla peníze na to, aby opustila letiště a dostala se zpátky do Nepálu. Když Sita dorazila do Saudské Arábie, její zaměstnavatel ji běžně bil a platil daleko méně, než kolik jí bylo slíbeno. Po osmi měsících se Sitě podařilo od zaměstnavatele uprchnout. Avšak než se dostala na nepálskou ambasádu, zatkla ji saúdská policie a na 20 měsíců ji zadržela na základě imigračních přestupků, protože neměla platné pracovní vízum a vlastnila falešný pas. Podle výpovědi Sity vše nasvědčuje tomu, že se stala obětí obchodu s lidmi.

RAJIT

V roce 2012 byla Rajitovi, 34letému otci tří dětí, slíbena práce v malajské restauraci. Jeho pracovní povolení a cestu zařídil místní agent a náborová agentura z Kathmandu. Když Rajit dorazil na letiště Kuala Lumpur, nevyzvedl ho majitel restaurace, ale zástupce společnosti zajišťující pracovní sílu, která mu odebral pas, mobilní telefon a další osobní věci. Tato společnost navzdory opakovaným žádostem odmítla Rajitovi poskytnout legální pracovní vízum. Místo toho ho společnost proti jeho vůli přesouvala mezi různými malajskými společnostmi, aby si malajské úřady nevšimly jeho nelegálního statusu. Rajit také dostával měsíční plat o 30 dolarů nižší, než je malajský minimální plat. Po třech měsících se Rajit rozhodl utéct, když do vedlejší společnosti vpadla policie a hledala nelegální přistěhovalce, a začal se proto bát, aby nebyl zatčen a zadržen. Protože ho do společnosti poskytující pracovní sílu prodala jeho agentura, byla Rajitova jediná možnost, jak se dostat domů, zaplatit 375 dolarů místnímu agentovi. Doma pak musel Rajit prodat svou půdu, aby zaplatil nehoráznou půjčku 105 000 NPR (1 016 USD), kterou si vzal na zaplacení náborového poplatku a výdajů spojených s přestěhováním.

FARSHID

Farshid vyprávěl Amnesty International, že se dostal do Kataru jako součást 60členné skupiny nepálských pracovníků, z nichž všichni brzy zjistili, že je jejich mzda daleko nižší, než jaký jim přislíbila náborová agentura. Jejich zaměstnavatel v Kataru často nevyplácel mzdy včas a pracovníci mívali potíže dostat zpětně peníze, které jim dlužil. Farshid nejprve požádal o pomoc nepálskou ambasádu v Kataru. Když se mu nedostalo pomoci, rozhodl se od katarské společnosti utéct, neboť věděl, že už nemůže dále pracovat bez odměny. „Bylo nás mnoho, kdo jsme prodali svou půdu, dům a byli velmi zadlužení. Někteří nechtěli odejít a chtěli nadále pracovat, i když si vydělali daleko méně, než měli. Jen 7 z 60 pracovníků se rozhodlo jít na ambasádu. Když jsem se pokusil jít na ambasádu znovu po prvním dni, vypnuli si telefon. Uvědomil jsem si, že tenhle problém se nikdy nevyřeší. Doma jsem měl velkou půjčku, a tak jsem se rozhodl od společnosti utéct. Pracoval jsem pak na stavbě nebo jako zahradník, cokoliv se mi naskytlo.“ Farshid dále popisoval zneužívání a těžkosti, kterým musel čelit jako pracovník, který nemá doklady: „Bez dokladů jsem musel spát v různých opuštěných budovách, aby mě nenašla police. Poté jsem potkal muže, který mi platil 50 QAR (16,5 USD) na den. Nakonec jsem byl zatčen a na měsíc zadržen, než mě deportovali. Když jsem se dostal do Nepálu, neměl jsem ani korunu na cestu domů. Moje žena si vzala další půjčku a poslala mi 10 000 NPR, abych si mohl koupit hezké oblečení a vesničané o mně nesmýšleli špatně. Hrozně jsem se styděl vrátit se domů s prázdnýma rukama. Měl jsem nesplacené dluhy, a tak jsem čekal do 10 hodin do večera, než jsem se vplížil do vesnice.“

Žadatelé o azyl vrácení z Evropy do Afghánistánu

SADEQA A JEJÍ RODINA

Sadeqa je matkou tří dětí. Společně se svým mužem a dětmi byla deportována z Norska do Afghánistánu v roce 2016. Výzkumníkům popsala, jak v roce 2015, tedy předtím než rodina uprchla do Norska, unesli jejího manžela Hadiho kvůli jeho práci. Rodina za návrat zaplatila výkupné. Podle Sadeqi ho únosci zbili tak, že nemohl 4 dny mluvit. „Svázali mu ruce a nohy. Byl poraněný od hlavy až k patě a strašně se třásl.“ Rodina se velmi obávala převézt Hadiho do nemocnice, a tak požádala lékaře o domácí ošetření. Když se zotavil, Sadeqa s manželem a dalšími rodinnými příslušníky, včetně novorozence, uprchla ze země. Do Evropy se dostali až za několik měsíců. Byla to velmi náročná cesta. Její nejmladší syn dokonce v jednu chvíli upadl kvůli chladu do bezvědomí. Jakmile se dostali do Norska, zažádali o mezinárodní ochranu. Jejich žádost o azyl ale byla z neznámých důvodů zamítnuta. Sadeqa prý nikdy neviděla písemnou kopii negativního vyjádření.

Po zamítnutí žádosti o azyl nabídly norské úřady rodině dvě možnosti: buď je po skončení zadržovací doby přinutí vrátit se do Afghánistánu, nebo rodina návrat přijme a dostane přibližně 10 700 euro, čímž se vyhne zadržení. Sadeqa Amnesty International řekla: „Tak jsme souhlasili, že se vrátíme, a začneme znovu od začátku - neměli jsme jinou možnost.“

Poté, co byla rodina v polovině roku 2016 deportována, si Hadi našel novou práci a snažil se nijak nevyčínat. Několik měsíců po návratu ale zmizel. Po pár dnech Sadeqě zavolali, že byl její manžel zavražděn. Je přesvědčena, že zatím stojí stejní lidé, kteří jej předtím unesli. Amnesty International viděla kopii úmrtního listu Hadiho i policejní dokumenty o výsledku podezřelého. Přestože výzkumníci AI nemohou potvrdit jejich pravost, v případě, že nejsou zfalšované, slouží jako velmi přesvědčivý důkaz o Hadiho vraždě.

Když Sadeqa telefonovala z Kábulu s výzkumníky AI, plakala a řekla: „Všechno, co jsme řekli, byla pravda, ale Norsko nám nevěřilo. Kdyby nás přijalo, můj manžel by byl dnes naživu.“ Dodala, že zbytek její rodiny je uvězněn v jejich domě. „Tak moc se bojím, že své děti nemohu ani vzít k hrobu jejich otce.“

AZAD

Výzkumníci Amnesty International potkali 23letého Azada v Kábulu v květnu roku 2017, jen pár dnů poté, co byl deportován z Nizozemska. Je gay a má velmi blízký vztah s člověkem, který pracuje v mezinárodních vojenských jednotkách. UNHCR považuje obě skutečnosti za možnou příčinu k pronásledování.

Azad řekl, že on a jeho rodina uprchli z Afghánistánu do Íránu počátkem nového tisíciletí poté, co Taliban zavraždil jeho otce. Od té chvíle se mu život převrátil vzhůru nohama. Vyrostl v Íránu, ale rodina nikdy nezískala legální status. Děti tedy nemohly chodit do školy. Ze zoufalství se Azadova rodina pokusila v roce 2011 dostat do Evropy. Na cestě z Turecka do Řecka mu zemřela matka. S pláčem řekl: „Jenom bych chtěl vidět hrob své matky.“

Azadovi a jeho bratrovi se nakonec podařilo dostat se do Nizozemska, kde žili asi šest let. Z neznámých důvodů byla žádost o azyl bratrovi schválena, Azadovi ale nikoli. Řekl, že se tak bál deportace, že se pokusil podřezat si hrdlo rozbitým sklem. Nebylo ale dost ostré, proto se ho pokusil spolknout. V té době byl v detenčním zařízení a nizozemští úředníci ho zastavili. Azad ukázal výzkumníkům AI jizvu na pravé straně krku a poranění v ústech. V květnu roku 2017 byl poslán do Afghanistanu. Amnesty International v Kábulu popsala, jak se snažil skrývat svoji sexuální orientaci: „Tady se snažím být mužem. Přivádí mě to k šílenství. V noci se hodně bojím - opravdu mám strach.“ Ještě nikdy nebyl v Kábulu, a tak ve městě nikoho nezná. Když se s ním Amnesty International setkala, neměl ponětí, co bude dělat nebo kam půjde.

SADI

Sadi je 24 letý muž, který se do Afghanistanu vrátil ze Švédska v březnu roku 2017. Výzkumníci z Amnesty International s ním mluvili v Kábulu v květnu 2017. Sadi konvertoval ke křesťanství a prostřednictvím sociálních médií kritizoval islám. Tvrdil, že jeho fotografie kolovaly v celém Afghanistanu včetně Kábulu, a také v jeho rodném městě. Výzkumníkům sdělil: „Moc se bojím, že mě někdo pozná a zabije.“ UNHCR uvádí, že křesťanům a těm, kteří konvertovali, hrozí v Afghanistanu pronásledování.

Sadi oficiálně „souhlasil“ se svým návratem do Afghanistanu. „Když jsem byl v centru pro deportace, přinesli mi k podpisu papír. Řekli mi, že když ho podepíšu, dají mi nějakou hotovost a ubytování. Lidé, kteří nám papír přinesli, nám řekli: „Tak jako tak vás budeme deportovat, ať už to podepíšete, nebo ne. Ale když to podepíšete, dostanete nějakou podporu, když nepodepíšete, nedostanete nic.“ Ve skutečnosti se ale v žádném případě nejednalo o dobrovolnost. Sadi se v Afganistanu bojí o svůj život a řekl, že se vrátí zpátky do Evropy.